

Sygn. akt II S 25/22

POSTANOWIENIE

Dnia 14 września 2022 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSA Maciej Skórniak (spr.)

Sędziowie: SSA Janusz Godzwon

SSA Jarosław Mazurek

po rozpoznaniu w sprawie **T. B. (1)**

skargi na naruszenie prawa do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki

na podstawie art. 12 ust. 2 i 4 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz.U. Nr 179, poz. 1843 ze zm.)

p o s t a n a w i a

- 1) **stwierdzić, że w postępowaniu sądowym prowadzonym w sprawie aktualnie rozpoznawanej pod sygn. akt II K 163/22 i II K 44/08 nastąpiła przewlekłość postępowania,**
- 2) **przyznać skarżącemu od Skarbu Państwa sumę pieniężną w wysokości 10.000 zł (tysięcy złotych),**
- 3) **zwrócić opłatę od skargi.**

UZASADNIENIE

Oskarżony T. B. (1), skargą z dnia 2 czerwca 2022 r. (data nadania pisma w urzędzie pocztowym) sformułował żądanie stwierdzenia przewlekłości postępowania w sprawie Sądu Rejonowego w Kluczborku o sygn. akt II K 163/22 i art II K 44/08 i przyznania od Skarbu Państwa kwoty 100.000 zł. Nadto wniósł o zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania.

Przystępując do rozpoznania skargi, Sąd Apelacyjny ustalił następujące fakty:

Sprawa T. B. (1) i innych (razem 22 oskarżonych) wpłynęła do Sądu Rejonowego w Kluczborku **19.10.2006r.** Zarządzeniem Przewodniczącego Wydziału została skierowana do referatu SSR R. Anapolskiego. Ze sprawy wyłączono do odrębnego postępowania sprawę 10 oskarżonych w związku ze złożeniem wobec nich wniosków trybie art. 335§1 k.p.k. **Pierwsza rozprawa co do pozostałych 12 oskarżonych została wyznaczona na 17.01.2007 r.** Na rozprawie sprawa jednego z oskarżonych została wyłączona do odrębnego postępowania. Publikacja wyroku co do 11 oskarżonych miała miejsce w dniu 5.07.2007 r. Uzasadnienie wyroku zostało sporządzone w dniu 14.08.2007 r.

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Opolu z dn. 06.02.2008 r. sygn. akt VII Ka 1115/07 co do T. B., S. B., Z. B., P. F., A. C., M. C. i R. W. **sprawa została uchylona i przekazana do ponownego rozpoznania** Sądowi Rejonowemu w Kluczborku. W dniu 26.02.2008 r. sprawa wpłynęła do referatu SSR Jerzego Łuczki i została zarejestrowana pod sygn. akt II K 44/08, pierwsza rozprawa odbyła się w dniu 26 sierpnia 2008 r. W okresie od 26.08.2008 r. do 21.03.2017r. odbyło się 50 rozpraw

- na pierwszą rozprawę nie stawiał się oskarżony Z. B., który miał przebywać w szpitalu. Sąd odroczył rozprawę do 30.10.2008 r. i zwrócił się do szpitala o potwierdzenie hospitalizacji oskarżonego.

- na rozprawę w dniu 30.10.2008 r. nie stawiał się oskarżony R. W., Sąd postanowił prowadzić rozprawę pod jego nieobecność. Podczas rozprawy został przesłuchany oskarżony T. B. (1), rozprawę odroczone do 17.12.2008 roku.

- na rozprawę w dniu 17.12.2008 r. nie stawiał się obrońca oskarżonego S. B.. Z. B. nie zgodzili się na prowadzenie rozprawy pod nieobecność obrońcy. Rozprawę odroczone do 12.02.2008 r.

- na rozprawie 12.02.2009 r. przesłuchano oskarżonych: A. C., M. C., P. F., S. N., S. B. i częściowo R. W.. Rozprawę odroczone na 30.03.2009 r.

- na rozprawie w dniu 30.03.2009 r. dokończono przesłuchanie oskarżonego R. W. i oskarżonego S. B. oraz odebrano wyjaśnienia od Z. B. celem wezwania świadków, rozprawę odroczone do 13.05.2009 r.

- na rozprawie w dniu 13.05.2009 r. nie stawiał się żaden z wezwanych świadków. Kolejny termin wyznaczono na 17.09.2009 r.

- na rozprawie w dniu 17.09.2009 r. przesłuchano 6 świadków (5 się nie stawiało), odroczone na 17.11.2009 r. Wezwano 12 świadków.

- na rozprawie 17.11.2009 r. przesłuchano 8 świadków (4 się nie stawiało), przerwano do 17.12.2009 r. Wezwano 10 świadków.

- na rozprawie w dniu 17.12.2009 r. przesłuchano 6 świadków (4 się nie stawiało), przerwano do 10.03. 2010 r. Wezwano 12 świadków.

- na rozprawie w dniu 10.03.2010 r. przesłuchano 5 świadków (7 się nie stawiało), przerwano do 12.04.2010 r. Wezwano 10 świadków.

- na rozprawie w dniu 12.04.2010 r. przesłuchano 6 świadków (4 się nie stawiało), przerwano do 12.05.2010 r. Wezwano 6 świadków,

- na rozprawie w dniu 12.05. 2010 r. przesłuchano 3 świadków (3 się nie stawiało), odczytano zeznania 5 świadków, przerwano do 14.06.2010 r. Wezwano 3 świadków.

- na rozprawie w dniu 14.06.2010 r. przesłuchano 1 świadka (2 się nie stawiało), odczytano zeznania 17 świadków, odroczone do 14.09.2010 r. Dopuszczono i wezwano 2 świadków.

- na rozprawie w dniu 14.09.2010r. zwrócono się do Oddziału (...) Szpitala (...) w O., czy przebywa tam oskarżony Z. B. i kiedy opuści szpital, ponownie wezwano świadka, rozprawę przerwano do

09.12.2010 r. |

- na rozprawie w dniu 09.12.2010 r. przesłuchano świadka, odroczone do 17.03. 2011 r.

- na rozprawie w dniu 17.03.2011 r. wezwano 7 świadków i odroczone do 10.05.2011 r.

- na rozprawie w dniu 10.05.2011 r. przesłuchano 1 świadka, odczytano zeznania 2 świadków, wezwano 6 świadków, odroczone do 28.06.2011 r.

- na rozprawie w dniu 28.06.2011 r. przesłuchano dwóch świadków, wezwano 4 świadków, odroczone do 20.09.2011 r.

- odwołano termin rozprawy w dniu 20.09.2011 r.

- na rozprawie w dniu 23.11.2011 r. przesłuchano 3 świadków, zlecono pomoc prawną, wezwano świadka, przerwano do 07.12.2011 r.
- na rozprawie w dniu 07.12.2011 r. ponownie wezwano nieobecnego świadka, odroczone do 17.01.2012 r.
- na rozprawie w dniu 17.01.2012 r. ponownie wezwano nieobecnego świadka, przerwano do 21.02.2012 r.
- na rozprawie w dniu 21.02.2012 r. ponownie wezwano nieobecnego świadka, ponownie wezwano przesłuchanego już świadka wraz z psychologiem, przerwano do 22.03.2012 r.
- na rozprawie w dniu 22.03.2012 r. ponownie wezwano przesłuchanego już świadka wraz z psychologiem, przerwano do 25.04.2012 r.
- termin rozprawy 25,04.2012 r. odwołano (nie doręczono wezwania dla świadka), wyznaczono nowy termin na 10.05.2012 r.
- na rozprawie w dniu 10.05.2012 r. ponownie wezwano nieobecnego świadka, przerwano do 13.06.2012 r. |
- na rozprawie w dniu 13.06.2012 r. nie stawił się świadek, odroczone do 04.07.2012 r.
- na rozprawie w dniu 04.07.2012 r. stawił się jeden świadek, nie stawił się psycholog, odroczone do 20.09.2012 r.
- na rozprawie w dniu 20.09.2012r. nie stawił się świadek ani psycholog, wezwano 3 świadków i psychologa, odroczone do 23.10.2012 r.
- na rozprawie w dniu 23.10.2012 r. przesłuchano świadka w obecności psychologa, wezwano świadka, odroczone do 04.12.2012 r.
- odwołano rozprawę w dniu 04.12.2012 r.
- na rozprawie w dniu 24.01.2013 r. nie stawili się świadkowie, wezwano za pośrednictwem policji i odroczone do 14.03.2013 r.
- odwołano termin rozprawy' w dniu 14.03.2013 r., odroczone do 26.04.2013 r.
- na rozprawie w dniu 26.04.2013 r. odczytano wyjaśnienia świadka, zwrócono się do Policji o ustalenie miejsca pobytu świadka i wezwanie za pośrednictwem policji, odroczone do 19.06.2013 r.
- na rozprawie w dniu 19.06.2013 r. przesłuchano świadka, nie stawili się świadkowie, zwrócono się o aktualne karty karne oskarżonych, zlecono wywiady środowiskowe, odroczone na dzień 10 września 2013 r. |
- na rozprawie w dniu 10.09.2013 r. uprzedzono o możliwości zmiany kwalifikacji prawnej, uznano za ujawnione bez odczytywania protokoły i dokumenty podlegające odczytaniu na rozprawie, zamknięto przewód sądowy.
- na rozprawie w dniu 18.10.2013 r. sąd postanowił prowadzić rozprawę w dalszym ciągu, sąd ujawnił wywiady i poinformował, że w kancelarii tajnej znajdują się dowody, które zamierza odtajnić, odroczone z terminem na piśmie. |
- na rozprawie w dniu 25.11.2014 r. odroczone do 26.01.2015 r.
- 26.01.2015 r. celem ponownego wezwania i doprowadzenia jednego z oskarżonych odroczone rozprawę do 26.03.2015 r.

- na rozprawie w dniu 26.03.2015 r., zlecono wywiady kuratorskie i odroczone do 27.04.2015 r.
- na rozprawie w dniu 27.04.2015 r. zmiana obrońcy jednego z oskarżonych, odroczone do 15.06.2015 r. |
- na rozprawie w dniu 15.06.2015 r. Sąd uprzedził o możliwości zmiany kwalifikacji prawnej czynów zarzuconych oskarżonym i wezwał świadka celem jego przesłuchania w obecności psychologa i psychiatry, odroczone do 26.08.2015 r.
- na rozprawie w dniu 26.08.2015 r. nie stawił się jeden z obrońców a oskarżony nie zgodził się na prowadzenie rozprawy pod jego nieobecność, odroczone do 07.10.2015 r.
- na rozprawie w dniu 07.10.2015 r. przesłuchano świadka i celem uzyskania opinii psychologicznej oraz psychiatrycznej, odroczone do 16.12.2015 r.
- na rozprawie w dniu 16.12.2015 r. na wniosek obrońcy wezwano biegłych psychiatrę i psychologa, odroczone do 29.01.2016 r.
- na rozprawie w dniu 29.01.2016 r. przesłuchano biegłego psychiatrę i celem wezwania psychologa przerwano do 02.03.2016 r.
- na rozprawie w dniu 02.03.2016 r. przesłuchano biegłego psychologa, dopuszczono dowód z wizji, zwrócono się o aktualne karty karne dotyczące oskarżonych, odroczone na 15 kwietnia 2016 r.
- na rozprawie w dniu 15.04.2016 r. dopuszczono dowód z przesłuchania świadka i odroczone rozprawę do dnia 18.05.2016 r.
- na rozprawie w dniu 18.05.2016 r. świadek się nie stawiła, odroczone do 26.06.2016 r.
- na rozprawie w dniu 26.06.2016 r. świadek się nie stawiła, odroczone do 10.08.2016 r.
- na rozprawie w dniu 10.08.2016 r. świadek się nie stawiła, nie stawił się też jeden z oskarżonych, odroczone do 14.09.2016 r.
- na rozprawie w dniu 14.09.2016 r. świadek się nie stawiła, nie stawił się też jeden z oskarżonych, zwrócono się o opinie na temat jego stanu zdrowia, odroczone do 17.11.2016 r.

Od 11.10.2016 r. SSR Jerzy Łuczków przebywał na zwolnieniu lekarskim.

W dniu 21.03.2017 r. w związku z długotrwałą nieobecnością SSR J. Łuczkiwa sprawa 11 K 44/08 została przekazana do referatu SSR E. Dudy. Pierwsza rozprawa odbyła się 03.08.2017 r., łącznie odbyło się 10 rozpraw. Ostatnia rozprawa miała miejsce dnia 26 listopada 2018 r. i wyznaczono publikację wyroku na 10.12.2018 r. Wyrok został ogłoszony w dniu 10.12.2018 r. a uzasadnienie zostało sporządzone w dniu 23.01.2019 r.

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Opolu z dn. 04.02.2020 r. sygn. akt VII Ka 393/19 **sprawa została uchylona co do osk. T. B.**. S. B., Z. B., P. F., A. C. i M. C. i przekazana do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Kluczborku.

Po uchyleniu wyroku sprawa wróciła do tut. Wydziału w dniu 20.04.2020 r., zarządzeniem przewodniczącego z dn. 20.04.2020 r. została wpisana do rep. K pod sygn. II K 163/20, a zarządzeniem z dn. 21.04.2020 r. została skierowana do (...), wskazał jako referenta SSR Adriana Mamzera.

W związku z tym, że sędzia referent do 2009 r. był prokuratorem Prokuratury (...)w K.a więc istniało duże prawdopodobieństwo, że incydentalnie brał udział w sprawie w postępowaniu przygotowawczym jak też w rozprawach

wymagało to dokładnego zapoznania się z dokumentami znajdującymi się w aktach (również wyłączonymi z tej sprawy) aby wykluczyć ewentualną podstawę do wyłączenia sędziego.

Zarządzeniem z dnia 16.12.2020 r. wyznaczono termin rozprawy na 16,17 i 18.03.2021 r. Na rozprawie w dniu 18.03.2020 r. wyznaczono termin odsłuchania rozmów telefonicznych oskarżonego T. B. (1) w jego obecności i rozprawę odroczone na 11 i 12 maj 2021 r., zwrócono się również do Sądu Okręgowego w Opolu o przesłanie odpisów postanowień, na podstawie, których podjęto kontrole operacyjne w sprawie VI Ds. 22/05 prowadzonej przez Prokuraturę (...)w O.. W dniu 11.05.2021 r. rozprawę przerwano z terminem na dzień 09 czerwca 2021 r. Sąd wyznaczył publikację wyroku na 22 czerwca 2021 r. Wobec braku odpowiedzi z Sądu Okręgowego w Opolu uniemożliwiającej ustalenie czy zastosowana w sprawie kontrola operacyjna była legalna Sąd wznowił postępowanie i wyznaczył termin rozprawy na dzień 05.08.2021 r. Sąd wyznaczył publikację wyroku na dzień 19.08.2021 r. **Sąd ponownie wznowił postępowanie** celem uprzedzenia oskarżonych o możliwości zmiany kwalifikacji prawnej czynów. **Wyrok został wydany w dniu 30.09.2021 r., a uzasadnienie zostało sporządzone w dniu 15.11.2021 r.**

Postępowanie zakończyło się prawomocnie wydaniem przez Sąd Okręgowy w Opolu wyroku z dnia 2 czerwca 2022 r., sygn. akt VII Ka 138/22, po rozpoznaniu apelacji złożonej między innymi przez obrońcę oskarżonego T. B. (1) od wyroku Sądu Rejonowego w Kluczborku z dnia 30 września 2021 r., sygn. akt II K 163/20.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Mając na względzie powyższe okoliczności stwierdzić należy, że skarga obrońcy oskarżonego T. B. (1) jest zasadna.

Zgodnie z orzecznictwem Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (ETPC) ocena przewlekłości musi być dokonywana na tle całkowitej długości postępowania, niezależnie od tego, przed iloma instancjami sądowymi się ono toczyło i przed jakim sądem jest zawisłe w momencie orzekania o przewlekłości przez sąd krajowy. ETPC stoi na stanowisku, że niekiedy o przewlekłości postępowania mogą decydować okresy zwłoki, które analizowane z osobna nie uprawniałyby do przyjęcia zaistnienia naruszenia prawa do rozstrzygnięcia sprawy w rozsądnym terminie, ale wzięte pod uwagę łącznie przemawiają za przyjęciem takiej konkluzji. Taka sytuacja może mieć miejsce w szczególności w tych sprawach, w których dochodziło do uchylania orzeczeń i przekazywania sprawy do ponownego rozpoznania (por. m.in. wyr. ETPC z dnia 25.11.2003 r. w sprawie W. przeciwko Polsce, skarga nr (...), § 46). Ograniczanie więc ocen sądu rozpoznającego skargę na przewlekłość tylko do czasu pozostawania sprawy w jednej instancji sądowej, nie spełnia więc wymagań orzecznictwa strasburskiego. W takim wypadku, krajowa ocena przewlekłości nie ma bowiem całościowego charakteru (zob. wyroki ETPC z: 11.10.2005 r. w sprawie 52690/99 M. przeciwko Polsce, z 13.02.2007 r. w sprawie 35615/03 K. i G. przeciwko Polsce, z 12.06.2007 r. w sprawie 28836/04 A. przeciwko Polsce). Ocena przewlekłości musi być zatem dokonywana na tle całkowitej długości postępowania, niezależnie od tego, przed iloma instancjami sądowymi się ono toczyło i przed jakim sądem jest zawisłe w momencie orzekania o przewlekłości przez sąd krajowy.

W art. 2 ust. 2 ustawy z 17.06.2004 r. wskazane zostały następujące kryteria przewlekłości postępowania: terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd, w celu wydania w sprawie rozstrzygnięcia co do istoty albo czynności podjętych przez prokuratora prowadzącego lub nadzorującego postępowanie przygotowawcze w celu zakończenia postępowania przygotowawczego lub czynności podjętych przez sąd lub komornika sądowego w celu przeprowadzenia i zakończenia sprawy egzekucyjnej albo innej sprawy dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego; charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawikłaności, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz

zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania.

Wymienione kryteria nie stanowią zamkniętego katalogu. Mają jednak charakter kierunkowy, określając podstawowy sposób oceny przewlekłości postępowania i podstaw jej wystąpienia (zob. P. Górecki, S. Stachowiak, P. Wiliński, Skarga na przewlekłość postępowania sądowego. Komentarz, Wolters Kluwer 2007, s. 32).

W piśmiennictwie wyraża się pogląd, że długość trwania postępowania nie stanowi sama przez się podstawy do stwierdzenia przewlekłości. Duże znaczenie ma bowiem zagadnienie skomplikowania danej sprawy, zwłaszcza pod względem faktycznym, co wymaga niekiedy przeprowadzenia wielu dowodów wskazanych przez strony (zob. M. Michalska, Skarga o stwierdzenie przewlekłości postępowania egzekucyjnego, PPE 2007/12/5).

Przenosząc powyższe uwagi na grunt rozpoznawanej skargi stwierdzić w pierwszej kolejności należy, że postępowanie sądowe w sprawie trwa już ponad 15 lat, tj. od października 2006 r., kiedy to Prokurator Okręgowy w Opolu wniósł do Sądu Rejonowego w Kluczborku akt oskarżenia. Bez wątplenia sprawa oskarżonego z uwagi na przedmiot sprawy (zorganizowana grupa przestępcza) oraz liczbę oskarżonych należy do spraw, których poprawne rozpoznanie i podjęcie trafnego rozstrzygnięcia kończącego postępowanie, wymaga poprzedzenia jej rozpoznania dokładną analizą zgromadzonego materiału dowodowego. Nie znajduje jednak żadnego uzasadnienia tak długi okres rozpoznawania sprawy, skoro dotyczy ona zaledwie jednego czynu zarzucanego jednej osobie. Nie jest więc złożona podmiotowo, ani przedmiotowo.

Autorowi skargi należy w tym zakresie przyznać w dużym stopniu rację. Szczególnie istotny jest też fakt, że sprawa była kilkakrotnie uchylana i przekazywana do ponownego rozpoznania, co już samo w sobie wskazuje na opieszałość postępowania. Po raz pierwszy wyrokiem Sądu Okręgowego w Opolu z 6.02.2008 r., sygn. akt VII Ka 1115/07, sprawę uchylono i przekazano do ponownego rozpoznania m.in. co do wnioskodawcy T. B. (1). Od 26.08.2008 r. do 21.03.2017 r. odbyło się aż 50 rozpraw. Po uchyleniu postępowanie przed Sądem Rejonowym w Kluczborku toczyło się zatem prawie przez 10 lat. Po przekazaniu sprawy w związku z długotrwałą nieobecnością SSR J. Łuczkowa sprawa została przekazana do referatu SRR E. Dudy, przed którą odbyło się łącznie 10 rozpraw w okresie 03.08.2017 r. do 10.12.2018 r. Po raz kolejny sprawa została uchylona i przekazana do ponownego rozpoznania wyrokiem Sądu Okręgowego w Opolu z 04.02.2020 r. m.in. co do oskarżonego T. B. (1). Sprawa została wpisana pod sygn. akt II K 163/20 w dniu 20.04.2020 r. Wyrok w tej sprawie został opublikowany 22.06.2021 r. Następnie dwukrotnie wznawiano przewód sądowy, w tym celem uprzedzenia oskarżonych o możliwości zmiany kwalifikacji prawnej czynów. Wyrok w postępowaniu pierwszoinstancyjnym wydano 30.09.2021 r. Postępowanie pierwszoinstancyjne toczyło się zatem ok. 15 lat. Na skutek złożonych apelacji w postępowaniu odwoławczym Sąd Okręgowy w Opolu wydał wyrok 2.06.2022 r. Zauważyć przy tym należy, że pierwsze czynności z udziałem oskarżonego zostały podjęte już w sierpniu 2005 r. (k. 212 akt sprawy), czyli ponad 17 lat temu.

Na sprawność postępowania i jego nieuzasadnione wydłużenie niewątpliwie miało zatem niedostateczne rozważenie całokształtu dowodów ujawnionych w toku rozprawy oraz dowolna ocena dowodów przez Sąd Rejonowy pierwotnie rozpoznający sprawę oskarżonego, skutkujące dwukrotnym uchyceniem sprawy tego oskarżonego do ponownego rozpoznania, jak również zmiana sędziów referentów w toku sprawy i konieczność prowadzenia sprawy od nowa z uwagi na długotrwałą nieobecność sędziów referentów. Przekazanie akt sprawy sądowi okręgowemu, a następnie z powrotem sądowi rejonowemu, zbędnie przyczyniło się do długości postępowania.

Długość postępowania karnego przeciwko oskarżonemu T. B. (1) przekroczyła niewątpliwie „rozsądny termin” w rozumieniu w rozumieniu art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki. W niniejszym przypadku długość postępowania (prawie 16 lat) była nadmierna i nie mieściła się w granicach „rozsądnego terminu”. Jakkolwiek niniejsza sprawa była do pewnego stopnia złożona, nie można uznać, by fakt ten sam w sobie uzasadniał taką długość postępowania. Terminowość i sprawność całego postępowania nie mieściła się w powszechnie przyjętych wymogach w tym zakresie.

Ustalony wyżej sposób procedowania w sprawie oskarżonego T. B. (1) daje uzasadnione podstawy do stwierdzenia, że naruszone zostało prawo wymienionego do rozpoznania jego sprawy w rozsądnym terminie. Ta konstatacja, uzasadnia z kolei, przyznanie skarżącemu kwoty 10.000 zł, na podstawie art. 12 ust. 4 cytowanej ustawy. Celem przyznawanej sumy pieniężnej jest rekompensata za naruszenie prawa do rozpoznania sprawy skarżącego bez nieuzasadnionej zwłoki (w rozsądnym terminie). Przyjmuje się, że suma pieniężna stanowi surogat zadośćuczynienia za krzywdę wywołaną przewlekłością, bądź specyficzną formę zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, czy też

ryczałtowe zadośćuczynienie (Zob. uchwała SN z dnia 17.11.2004 r., III SPP 42/04, OSNP 2005, nr 5, poz. 71). Przyjmuje się również, że jest to po prostu forma naprawienia krzywdy (Zob. wyr. SA w Katowicach z dnia 30.10.2008 r., I ACa 620/07, Lex nr 504149. Por. też: K. Gonera, Przewlekłość postępowania w sprawach cywilnych, PS 2005, nr 11-12, s. 13, 36. Podobnie Z. Cichoń, Krajowa skarga na brak rozpatrzenia sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki jako środek wyczerpujący postępowanie krajowe przed złożeniem skargi do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka na nierozpatrzenie sprawy w rozsądnym terminie, Palestra 2005, nr 9-10, s. 147). W tym ostatnim przypadku argumentuje się, że celem sumy pieniężnej jest zrekompensowanie negatywnych przeżyć związanych z długotrwałością postępowania sądowego a w swoim charakterze jest ona zbliżona do roszczenia o zadośćuczynienia z art. 445 § 1 k.c.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że żądana od oskarżonego na podstawie art. 12 w/w ustawy kwota 100.000 zł tytułem zadośćuczynienia jest znacznie wygórowana i niewspółmierna do poniesionej wskutek przewlekłego postępowania krzywdy.

W ocenie Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu, kwota 10.000 zł stanowi wystarczającą rekompensatę za krzywdę wynikającą z naruszenia prawa T. B. (1) do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki. Należy podkreślić, że przyznanie skarżącemu odpowiedniej sumy pieniężnej tytułem zadośćuczynienia nie zamyka mu drogi do dochodzenia roszczeń o naprawienie szkody lub zadośćuczynienie krzywdzie w pozostałym zakresie przed sądami cywilnymi. Wprost wskazuje na to zresztą przepis art. 15 cytowanej ustawy.

Mając na względzie uregulowanie zawarte w art. 17 ust. 3 cyt. ustawy, skarżącemu należało zwrócić wniesioną przez niego opłatę od skargi w wysokości 200 zł.

W tym stanie rzeczy, Sąd Apelacyjny orzekł, jak na wstępie.

Janusza Godzwon Maciej Skórniak Jarosław Mazurek